

POSTANOWIENIE

15 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 15 lutego 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. spółki akcyjnej w L.
przeciwko T. A.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A. spółki akcyjnej w L.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 31 sierpnia 2022 r., I ACa 453/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od A. spółki akcyjnej w L. na rzecz T. A. 2 700 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

A. spółka akcyjna w L. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 31 sierpnia 2022 r. Wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania uzasadniła wystąpieniem istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.): czy zasada realnego wykonania zobowiązania stanowi przeszkodę dla dochodzenia przez jedną ze stron umowy przedwstępnej naprawienia szkody wynikającej z uchylenia się przez drugą stronę od zawarcia umowy przyrzeczonej (art. 390 § 1 k.c.)? W szczególności czy dochodzenie na podstawie art. 390 § 1 k.c. naprawienia szkody, którą strona umowy przedwstępnej poniosła poprzez to, że

liczyła na zawarcie umowy przyrzeczonej, musi być poprzedzone dochodzeniem roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej i dopiero w przypadku potwierdzonej wyrokiem sądowym niemożności wyegzekwowania uprawnienia do zawarcia umowy przyrzeczonej (art. 390 § 2 k.c.) strona może dochodzić odszkodowania z art. 390 § 1 k.c.?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno przede wszystkim być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, i z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została spełniona. Powołane przez skarżącą wątpliwości interpretacyjne związane z wykładnią art. 390 § 1 i 2 k.c., nie mogą mieć istotnego znaczenia dla wyniku postępowania kasacyjnego. Sąd Apelacyjny oddalając apelację skarżącej przyjął nie tylko, że powódka dochodząc zapłaty odszkodowania z uwagi na niezawarcie

umowy przyrzeczonej, naruszyła zasadę realnego wykonania zobowiązania, ale uznał również, iż przedwstępna umowa sprzedaży udziałów jest nieważna – co podkreślił Sąd pierwszej instancji – w tym z przyczyn wskazanych przez Sąd odwoławczy. W podstawach kasacyjnych skarżąca sformułowała wprawdzie m.in. zarzut naruszenia art. 58 § 1 w zw. z art. 353¹ k.c., ale rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych sformułowanych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, mogłoby mieć wpływ na wynik postępowania kasacyjnego wyłącznie przy założeniu, że zasadna okazałaby się podstawa kasacyjna obejmująca zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwrócono uwagę, że związek między zagadnieniem prawnym, służącym wykazaniu przyczyny kasacyjnej a wynikiem postępowania kasacyjnego, nie może mieć warunkowego charakteru, uzależnionego od trafności poszczególnych zarzutów kasacyjnych, ponieważ wymagałoby to dokonania wyprzedzającego badania zasadności podstaw kasacyjnych na etapie orzekania w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, co jest wykluczone na tym etapie postępowania. Orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy kontroluje wyłącznie wystąpienie przyczyn kasacyjnych, a nie podstawy kasacyjne i objęte nimi zarzuty (zob. postanowienia SN: z 19 czerwca 2019 r., I CSK 21/19, i z 25 lipca 2023 r., I CSK 4699/22). Formułowane przez skarżącą wątpliwości mogłyby mieć znaczenie dopiero w razie uznania części zarzutów skargi kasacyjnej za trafne, co nie jest dopuszczalne na tym etapie postępowania.

Zwrócić uwagę należy również, że przedstawione przez skarżącą wątpliwości interpretacyjne dotyczące wykładni art. 390 § 1 i 2 k.c. nie są nowe. Sąd Najwyższy wyraził już w tym zakresie swoje stanowisko stwierdzając, że żądania odszkodowania z art. 390 § 1 k.c., nie wyłącza okoliczność, iż stronie uprawnionej przysługuje roszczenie o zawarcie umowy przyrzeczonej (zob. wyroki SN: z 9 maja 2001 r., II CKN 440/00, OSNC 2001, nr 12, poz. 185, i z 8 listopada 2023 r., II CSKP 1413/22). Przyjmuje się również, że strony mogą w umowie przedwstępnej odmiennie określić zakres odszkodowania, w tym zaś uzgodnić zapłatę kary umownej na wypadek niewykonania zobowiązania niepieniężnego (zob. wyrok SN z 19 marca 2021 r., II CSKP 3/21).

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu, w szczególności nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

(r.g.)